

İstanbul Mebusları Rüştü Güneri ve Mehmet Gürpınar'ın, Deniz İş Kanununun 23 ncü maddesinin 1 ve 2 numaralı bentlerinin tadili hakkında kanun teklifi ve Çalışma Encümeni mazbatası (2/227)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

6379 sayılı Deniz İş Kanununun 23 ncü maddesinin (1) ve (2) numaralı bentlerinin tadiline dair kanun teklifimiz ile mucip sebepler lâyihasını birlikte takdim eder ve gereken muamelenin ifasına müsaadelerinizi saygıyla rica ederiz.

27 . XI . 1958

İstanbul mebusları
Rüştü Güneri   *Mehmet Gürpınar*

ESBABI MUCİBE

Vâzın kanun taşıdığı hükümlerle gemi adamını bir kül halinde mütalâa ettiğinden, liman içerisinde çalışan şehir hattı vapurları, romorkörler, su gemileri, limandaki vasıtaları çeken cer vasıtalarında istihdam edilen kaptanlar, büyük tonajdaki gemilerin kaptanları ile aynı evsaf ve şeraitte buldukları mülâhazası ile kanunen her hangi bir tefrika tâbi tutulmamışlardır.

Halbuki uzak yol diye vâsıflandırdığımız seferleri yapan yolcu gemileri veya şileplerin kaptanları, taşıdıkları hususiyet bakımından ve katedecekleri mesafenin uzun oluşundan dolayı, uhdelelerinde bambaşka bir salâhiyet taşımaktadırlar. Çünkü tamamen armatörün müdahale ve himayesinden arî olarak gemiler deniz ortasında ve uzak limanlarda bulduklarından iş veren namına ve vekili sıfatıyla hal ve hareketlerini de Deniz Ticaret Kanunu dairesinde tamamen serbesti içerisinde bulundurmaktadırlar ki, bundan dolayı iş veren vekili unvanını taşımaktadırlar. Halbuki liman dâhilinde çalışan bu kaptanlar küçük tonajda ve gözle görülebilecek yakın mesafeler ki, İstanbul'da, Rumeli Yakası ile Anadolu Yakasına ve İzmir'de İzmir ve Karşıyaka arasında, depo, antrepo ve bağlama mahallerinden her hangi bir vasıtaya (Tahmil tahliye için) mavna, duba, şat ve benzeri vasıtaları çeken ve İstanbul, İzmir şehir hattı ile Van gölü ile bütün limanlarımızdaki gemilerde kaptanlık yapanlar istimali vasıtalarda çalışırlar ki, sabahın işe başlama saatinden akşama işin bittiği saate kadar ayakta gözü ilerde eli dümende, devamlı olarak, uzak yol kaptanlarının lîlâfına yardımcısız ve tek başına işi yürütmekle mükelleftirler.

Bilhassa İstanbul limanı yapılış tarzı itibariyle nevi şahsına mahsus bir karakter taşımaktadır. Kâh gölü andıran halic, kâh bir nehri hatırlatan Boğaziçi, buna inzımmamen açık deniz kadar dalgalı olan Haydarpaşa ve Ahırkapı ötelere saydığımız bu küçük vasıtaların iş sahası içerisinde.

Uzak sefer yapan gemilerin kaptanları, gemi yeterliği ve sayısı hakkındaki Nizamnameye göre, birinci kaptandan başka, 3 ilâ 4 tane yardımcı kaptan vazife görürler. Halbuki liman içerisinde seyreden şehir hatları gemileri, romorkörler ve su gemileri kaptanları yardımcısız dümen başında daima kumanda mevkiinde bulunmaya mecburdurlar. Bu eşhasın elbetteki çalışma saatlerinin belirli olması gerekir.

İşte bu mülâhazaların ışığı altında, denizecilğimiz ve gemi adamlarımız için hayırlı olacağı teemül edilerek ilişik kanun teklifi hazırlanmış bulunmaktadır.

Çalışma Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Çalışma Encümeni
Esas No. 2/227
Karar Na. 6

7 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

İstanbul mebusları Rüştü Güneri ve Mehmet Gürpınar tarafından 6379 sayılı Deniz İş Kanununun (23) ncü maddesinin (1) ve (2) numaralı bentlerinin tadiline mütedair olup encümenimize havale buyurulan kanun teklifi, Hükümet temsilcisi de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edildi :

Kanun teklifinin mucip sebepleri okunup Hükümet temsilcisinin mütalâası da dinlendikten sonra maddelerin müzakeresine geçildi.

Bahsi geçen kanunun 23 ncü maddesinin (1) ve (2) numaralı bentlerinde iş müddetlerine ait hükümlerin dışında bırakılmış olan (Kaptan) ve (Makinist) lerin bu kanunun tedviri sırasında, daha ziyade büyük gemilerde çalışan ve adedleri birden fazla olan kimselerin nazara alınarak bu hükmün sevk edilmiş olduğu ve tek

bir kaptan veya tek bir makinist istihdam edilen gemilerde bu kimselerin aşırı bir mesai sistemine tâbi buldukları tesbit edildiğinden teklifin aynen kabulüne ittifakla karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Çalışma Encümeni

Reisi ve Bu M.

Muharriri

Bursa

N. Azak

Aydın

N. Çelîm

İstanbul

R. Güneri

Bursa

R. Kurım

İstanbul

M. Yüksel

Kâtip

Sinob

N. Kuruoğlu

Giresun

D. Köymen

İzmir

A. Ünal

İSTANBUL MEBUSU RÜŞTÜ GÜNERİ VE
MEHMET GÜRPINAR'IN TEKLİFİ

*Deniz İş Kanununun 23 ncü maddesinin (1) ve
(2) numaralı bentlerinin tadili hakkında
kanun teklifi*

MADDE 1. — 6379 sayılı Deniz İş Kanununun 23 ncü maddesinin 1 ve 2 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1. Birden fazla kaptanın bulunduğu gemilerde birinci kaptan veya bu kanunun 2 ncü maddesinin (C) fıkrasında yazılı olduğu şekilde kendisine vekâlet eden kimse. (Kılavuz kaptanlar dâhil)

2. Birden fazla makinistin bulunduğu gemilerde başmakinist.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti mezundur.